

De verbouwing

Voorwoord

Okay, eerst een coming-out: ik ben geen thrillerliefhebber. Au. Vroeger, in mijn tienerjaren, wel. In de bibliotheek op de Westermarkt in Tilburg liep ik altijd rechtstreeks naar de kast met de doodshoofdjes. Ik hield vooral van occulte thrillers. *De wachter* van (ik heb het moeten googelen, het boek stamt uit 1975) Jeffrey Konvitz. *Rosemary's Baby*. *The Exorcist* en Exorcist-achtige boeken. Duivels, bloed, wegdraaiende ogen, omdraaiende hoofden.

Mijn favoriete thriller aller tijden heette *Jachtweekend*. Daar gebeurde weinig bovennatuurlijks in, het ging gewoon over een paar mannen die jaarlijks een weekendje aan de boemel gingen en dan in plaats van veel bier, wodka en een potje Risk een ander idee van lol hadden. Ze pikten onderweg een liftend stel op, namen die mee naar hun boshut, verkrachtten de vrouw en lieten vervolgens het stel met een halfuur voorsprong los en gingen dan op jacht. Vandaar vermoedelijk de naam van het boek. Ik heb het met veel plezier gelezen.

Daarna heb ik tot aan mijn schrijverschap geen thrillers meer gelezen. De eerste was er eentje van Saskia Noort. Ik begon met *De eetclub*, daarna las ik *Afgunst*, *Nieuwe burens*, *De verbouwing* en *Koorts*. Laat ik heel eerlijk zijn: als Saskia geen goede vrien-

din van me was geweest, weet ik niet of ik aan haar boeken was begonnen. Toch ben ik fan van Saskia. Ze heeft als schrijver een ongeëvenaard gevoel voor man-vrouwverhoudingen. Daarom ben ik gek op haar columns met Jan Heemskerk, waarin ze elkaar de wereld uitleggen door de ogen van hun eigen sekse, en geniet ik van haar verhalen als we samen op een podium staan met Nightwriters.

Maar ook haar thrillers lees ik met veel plezier. Ten eerste omdat ik het een eer vind om ze te mogen lezen in de manuscriptfase, en er dan nog wat van te mogen zeggen ook. Of ze luistert naar mijn commentaren laat ik in het midden.

Ten tweede omdat ik vind dat niemand in Nederland zo'n feilloos gevoel voor de tijdgeest heeft als Saskia. Ze is van origine journaliste en dat lees je terug. Ze kruipt bij ieder boek in het hoofd en hart van de vrouw van dat moment, ze weet wat vrouwen bezighoudt. *De verbouwing* (plastische chirurgie), *Nieuwe burenen* (burenliefde als uitlaatklep vanwege de saaiheid van een Vinex-wijk), *Koorts* (de behoefte van de huismus om zich te transformeren tot een *party animal* op Ibiza): ze kwamen allemaal precies op het juiste moment.

Ze doet me wat dat betreft denken aan het reclamebureau waar ik in de jaren negentig werkte, destijds een van de beste bureaus van Nederland. We

werkten onder andere voor Volkswagen, Sony en Centraal Beheer. Commercials waar mensen graag naar keken, waar mensen om moesten lachen, die publieksprijzen wonnen. Reclame is, als het goed is, een spiegel van de maatschappij op dat moment. Zet een aantal Centraal Beheer-commercials van de laatste twintig jaar achter elkaar en je krijgt een mooi beeld van het sentiment in het land, wat er speelt, wat de mensen bezighoudt.

Zo is het ook met de boeken van Saskia Noort. Misschien is dat wel haar grootste literaire verdienste: het tonen van de tijdgeest, de afspiegeling van wat vrouwen (en vooruit, ook mannen) bezielt in een periode. Als je haar boeken over vijftien jaar leest, zie je de tijdgeest van 2003, van 2006, van 2009, van 2011 en nu weer van 2013. Er zijn weinig schrijvers over wie je dat kunt zeggen.

En er gaat nog een vergelijking op met reclame. Daarin hadden wij een Gouden Wet.

You can fool all the people for some time.

You can fool some people all the time.

But you can't fool all the people all the time.

Steevast worden er enkele honderdduizenden stuks van Saskia's boeken verkocht. Dat zegt genoeg. Mensen zijn niet gek. En daarom is iedere nieuwe

Saskia Noort weer een bestseller.
Dat maakt haar tot de thrillerkoningin van
Nederland.

Kluun, maart 2013

Voor mijn kinderen, mijn grootste trots

I don't care if it hurts
I want to have control
I want a perfect body
I want a perfect soul

I want you to notice
When I'm not around
You're so fucking special
I wish I was special

*'Creep', Radiohead/Pablo Honey, 1992
(lyrics Thom Yorke)*

1

Ik weet niet wat erger is, in je eentje eten in een restaurant vol stellen, of samen maar dan stilzwijgend. Vroeger keek ik vol afgrijzen naar hen, de mannen en vrouwen die elkaar niets meer te vertellen hadden. Hoe ze zich, de ogen van elkaar afgewend, door de maaltijd heen werkten, met de fles wijn als reddingsboei. Dat aura van verveling en wanhoop. Twee mensen gevangen in traditie, comfort en rituelen. Waarom zouden ze nog bij elkaar blijven, als de liefde en de interesse voor elkaar zo overduidelijk waren verdwenen? Ik kon ze er zo uitpikken, de uitgeblusten. Ik zag de dodelijke, geërgerde blikken, het ontwijken van iedere aanraking, ik hoorde ze spreken over elkaar in de derde persoon, elkaar in de rede vallen en publiekelijk vernederen. Daar ben ik trots op, dat ik de pijn en verlangens van andere mensen feilloos herken. Ik zie ze hunkeren, lijden en stralen. Hun onzekerheid en geheimen zijn niet afgeschermd voor mij, hoezeer ze ook hun best doen. Ik weet het vaak eerder dan ze het zelf weten.

En nu zit ik hier, in het restaurant waar we wekelijks eten, en ontwijk ik de blikken van mijn man Rogier en onze zoon Thom. Ik weet dat Rogiers bovenlip glimt van het angstzweet, dat zijn handen licht trillen als hij het glas champagne naar zijn

mond brengt, dat zijn ogen heen en weer schieten en dat hij onder tafel zijn ene voet om zijn andere heen heeft geschroefd. Zijn uitstraling is besmettelijk. Ook mijn schouders kruipen omhoog, richting mijn oren, en ik haal nog slechts oppervlakkig adem. Nerveus klem ik mijn vingers om mijn glas champagne en ik hoor mezelf doen wat al die desperate, nerveuze vrouwen van mijn leeftijd doen als ze weten dat hun huwelijk onder hoogspanning staat: ik rebbel aan één stuk door over hoe heerlijk we toch bij elkaar zitten, wat een fantastische dag het was, hoe enig het is dat al onze vrienden er waren en dat ik zo blij ben dat Thom mee is, dat ik zo trots op hem ben, zo in pak, dank je lieverd, dat je dat voor je moeder hebt aangetrokken, waarop hij nog verder onderuitzakt en er slechts één woord aan wijdt: boeieh!

Ach Rogier, zeg ik, wat een zalige champagne, als het niet zo slecht voor me was dronk ik dit de hele dag, heb jij je een beetje vermaakt vandaag? En ik weet allang dat hij zich helemaal niet heeft vermaakt, dat het voor hem een confronterende dag was tussen al die voormalige collega's die hem voorzichtig uit de weg gingen en kennissen die zich zorgen om hem maakten en dat vooral tegen mij uitten. Hij slaat zijn glas achterover en schenkt meteen weer bij. We toosten, opnieuw, op deze succesvolle dag, een